

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет туризму та міжнародних комунікацій
Кафедра туризму**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан
факультету туризму та МК
доц., к.т.н Шуліка О.О.

«*18*» *серпня* 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ФАХУ

Рівень вищої освіти	Перший(бакалаврський)рівень
Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J8 Автомобільний транспорт /1041 Transport services
Освітня програма	Транспортна логістика міста
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань J Транспорт та послуги за спеціальністю J8 Автомобільний транспорт /1041 Transport services, освітньо-професійна програма «Транспортна логістика міста»

Розробники: доц.,к.т.н Шуліка О. О.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туризму

протокол №_1_ від «_28_» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри проф., к.геогр.н. Машіка Г.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій

протокол №_1_ від «_28_» _____ серпня _____ 2025р.

Голова науково-методичної комісії проф. Машіка Г.В.

© Шуліка О.О., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО ФАХУ**

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	-
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	1-й	-
	Лекції:	
	30 год	-
	Практичні (семінарські):	
	30 год	-
Вид підсумкового контролю: письмовий (або тестовий)	Лабораторні:-	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Іспит	Самостійна робота:	
	60 год	-
ВСЬОГО:	120	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вступ до фаху» є обов'язковою дисципліною і вивчається на першому курсі денної та заочної форм навчання впродовж першого семестру. Вона є одним з професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Транспортна логістика міста» і займає провідне місце в циклі дисциплін загальної підготовки.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є сформувати в здобувачів вищої освіти цілісне системне уявлення про обрану спеціальність, її місце у сучасній транспортній галузі, базові принципи функціонування міських транспортно-логістичних систем та основи професійної діяльності. Курс спрямований на створення фундаменту для подальшого навчання, розвиток фахового світогляду та формування здатності до осмислення складних проблем сучасного міського транспорту.

Завдання курсу: Сформувати в здобувачів фаховий світогляд та базовий рівень знань для розуміння складних проблем сучасного розвитку міських транспортних систем, їх взаємозв'язку з економічними, соціальними та екологічними процесами в місті. Розвинути в здобувачів вміння системного аналізу для визначення пріоритетних напрямів оптимізації транспортних процесів, а також сформувати ґрунтовні знання про основні цілі, принципи та інструменти управління транспортною складовою міста.

Крім того, серед основних завдань дисципліни:

- вивчення структури, принципів функціонування та тенденцій розвитку міських транспортно-логістичних систем;
- комплексна характеристика міського середовища як об'єкта транспортного обслуговування, аналіз його інфраструктурного потенціалу, потреб населення та бізнесу;
- аналіз особливостей роботи різних видів міського транспорту, їх взаємодії та роль у забезпеченні міської мобільності;
- нормативно-правового регулювання діяльності в сфері автомобільного транспорту та логістики нормативно-правового регулювання діяльності в сфері автомобільного транспорту та логістики;
- визначення критеріїв якості транспортних послуг та показників ефективності транспортного процесу в місті;
- аналіз сучасних викликів (затори, екологія, безпека) та інноваційних технологічних та управлінських рішень в урбаністичній мобільності;
- формування уявлення про професійний шлях, кар'єрні траєкторії та місця працевлаштування випускника.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: основні поняття та терміни логістики і транспортних систем; класифікацію, характеристики, переваги та недоліки різних видів міського транспорту; основні законодавчі акти України, що регулюють діяльність у сфері автомобільного транспорту; ключові проблеми сучасного міського транспорту та основні принципи сталого розвитку міста; критерії якості пасажирських та вантажних перевезень, ключові показники ефективності транспортного процесу; потенційні посади та місця працевлаштування фахівців з транспортної логістики;

вміти:

- застосовувати концептуальні знання для аналізу проблем: аналізувати типові проблемні ситуації в роботі міського транспорту (наприклад, затори на розв'язці, низька наповнюваність маршруту) та пропонувати першочергові, обґрунтовані принципами логістики та організації руху, шляхи їх вирішення;

- критично оцінювати інформацію: відрізнити науково обґрунтовані дані та офіційні джерела (нормативні акти, статистичні звіти) від суб'єктивних думок при пошуку інформації про транспортну систему;

- вільно презентувати думку: чітко та аргументовано формулювати власні думки щодо транспортних проблем міста усно (у межах дискусій, дебатів) та письмово (у формі коротких звітів, аналітичних записок) українською мовою; використовувати базову професійну термінологію англійською мовою для опису явищ;

- проводити інформаційний пошук: ефективно відшукувати необхідні дані (нормативні документи, статистику трафіку, характеристики транспортних засобів) в рекомендованих базах даних, офіційних сайтах органів влади та профільних джерелах, критично оцінюючи їх достовірність та актуальність;

- аналізувати та синтезувати дані: систематизувати отриману з різних джерел інформацію про об'єкт аналізу (наприклад, маршрут громадського транспорту), представляти її у вигляді зведених таблиць, схем, графіків та робити обґрунтовані висновки;

- застосовувати нормативну базу: знаходити та використовувати актуальні нормативно-правові акти України (Правила дорожнього руху, ЗУ «Про автомобільний транспорт») для аналізу правових аспектів функціонування транспорту та обґрунтування пропонувань рішень;

- розуміти вимоги до експлуатації: знаходити та інтерпретувати ключові вимоги основних нормативних документів (наприклад, щодо допуску транспортних засобів до експлуатації, організації перевезень) для їх обліку в професійній діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері автомобільного транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів технічних наук, економіки та управління і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту та їх систем.

ФК 6. Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів.

ФК 9. Здатність організовувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів.

ФК 14. Здатність брати активну участь у дослідженнях та експериментах, аналізувати,

інтерпретувати і моделювати окремі явища і процеси у сфері автомобільного транспорту.

ФК 15. Здатність застосовувати математичні та статистичні методи збирання, систематизації, узагальнення та обробки інформації.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Вступ до фаху» вивчається у першому семестрі першого (бакалаврського) рівня, тому й немає передумов для вивчення в даній освітній програмі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Транспортна логістика міста», вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття	РН 1
Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово при обговоренні професійних питань	РН 2
Відшукувати необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати та оцінювати цю інформацію.	РН 4
Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів.	РН 6
Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.	РН 8

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Вступ до фаху»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
Застосовувати концептуальні знання для аналізу проблем: аналізувати типові проблемні ситуації в роботі міського транспорту (наприклад, затори на розв'язці, низька наповнюваність маршруту) та пропонувати першочергові, обґрунтовані принципами логістики та організації руху, шляхи їх вирішення.	РН 1
Чітко та аргументовано формулювати власні думки щодо транспортних проблем міста усно (у межах дискусій, дебатів) та письмово (у формі коротких звітів, аналітичних записок) українською мовою; використовувати базову професійну термінологію англійською мовою для опису явищ.	РН 2
Ефективно відшукувати необхідні дані (нормативні документи, статистику трафіку, характеристики транспортних засобів) в рекомендованих базах даних, офіційних сайтах органів влади та профільних джерелах, критично оцінюючи їх достовірність та актуальність. Систематизувати отриману з різних джерел інформацію про об'єкт аналізу (наприклад, маршрут громадського транспорту), представляти її у вигляді зведених таблиць, схем, графіків та робити обґрунтовані висновки.	РН 4

Проводити порівняльний аналіз різних варіантів вирішення поставленого завдання (наприклад, вибір типу рухомого складу для маршруту, способу організації розвороту) з урахуванням заданих критеріїв (собівартість, безпека, екологічність, комфорт пасажирів).	РН 6
Знаходити та використовувати актуальні нормативно-правові акти України (Правила дорожнього руху, ЗУ «Про автомобільний транспорт») для аналізу правових аспектів функціонування транспорту та обґрунтування пропонування рішень. знаходити та інтерпретувати ключові вимоги основних нормативних документів (наприклад, щодо допуску транспортних засобів до експлуатації, організації перевезень) для їх обліку в професійній діяльності.	РН 8

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Вступ до фаху» для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів передбачене застосування як традиційних академічних, так і інтерактивних навчальних технологій.

Академічні технології більшої мірою застосовуються на лекційних заняттях: вступна, ознайомча, тематична лекція. Разом із тим, і в цій царині є можливості для запровадження інновацій. При викладанні дисципліни «Вступ до фаху» знайшли застосування такі нетрадиційні форми лекцій як: проблемна лекція, лекція із попередньо запланованими помилками, перевернута лекція.

Інтерактивні методи – форма навчання, у процесі якого студенти і викладач перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою. Це – співпраця, взаємного навчання: викладач – здобувач, здобувач – здобувач. При цьому викладач і здобувач – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Під час такого спілкування здобувачі навчаються бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення.

За допомогою інтерактивних технологій здобувачі мають змогу:

- аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу й у такий спосіб зробити засвоєння знань доступнішим;
- навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну позицію, аргументувати й дискутувати;
- навчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації, їх моделювання;
- вчитися будувати конструктивні взаємини у групі, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути діалогу та консенсусу;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

До найбільш ефективних інтерактивних методів, що застосовуються при вивченні:

«Вступ до фаху» належать:

- метод мозкового штурму;
- рольові ігри або інсценування;
- аналіз історій;
- робота у групах;

- взаємне навчання.

Запровадження інтерактивного навчання є особливо актуальним для підготовки майбутніх фахівців з транспортної логістики, оскільки формування комунікативних навичок, здатності до прийняття обґрунтованих рішень, толерантності та вміння знаходити компромісні рішення є ключовими передумовами їхньої успішної професійної реалізації. Цьому на пряму навчання приділяється пріоритетна увага як у загальній підготовці фахівців транспортної галузі, так і, зокрема, під час вивчення дисципліни «**Вступ до фаху**»:

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання студентів здійснюється шляхом написання або виконання:

- 1) тестових завдань;
- 2) есе/реферативних повідомлень;
- 3) презентацій і виступів на практичних заходах;
- 4) модульних контрольних робіт, що виконуються письмово або на комп'ютері у вигляді тестових завдань;
- 5) підсумкового екзамену

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання комплексних модульних завдань;
- контроль систематичності та активності роботи студента на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням індивідуальної роботи.

Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів

Форма модульного контролю:

Протягом семестру здобувачі вивчають 1 модуль із дисципліни. Модуль складається з двох змістових модулів. Після виконання кожного змістового модуля здійснюється контроль у вигляді комплексної модульної роботи, що включає теоретичні питання, тестові завдання, практичну частину. Здобувачі, які не відвідували аудиторні заняття до модульного контролю за змістовий модуль не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюються за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль здобувач має також право відмовитися від складання іспиту. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) повинен складати іспит.

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді комплексної роботи (або тестового контролю), який оцінюється у межах від 1 до 100 балів.

Якщо з об'єктивних причин здобувач не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит.

Підсумковий семестровий контроль знань здобувачів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого, а в кінцевому рахунку – отримання загального підсумкового балу.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T1-4	T5-7	30	100
35	35		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T8-9	T10-12	T13-15	30	100
20	25	25		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	0-30	30	0-30	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	0-20	20	0-20	20
Реферат	0-20	20	0-20	20
Модульна контрольна робота	0-30	30	0-30	30
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться 2 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістовного модуля у формі контрольної роботи (або тестування). До контрольних заходів допускаються всі здобувачі незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО ФАХУ
6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ВИЩА ШКОЛА. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБРАНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

РОЗДІЛ 1. Особливості навчання в вищій школі, ОПП та основи професійної діяльності

Тема 1. Вища школа, особливості навчання.

Особливості навчання та поведінки в вищій школі. Організаційна структура вищого навчального закладу. Характеристика організації УжНУ. Вивчення ключових положень правил внутрішнього розпорядку. Розуміння принципів академічної доброчесності як основи етичної поведінки в навчальному та майбутньому професійному середовищі.

Тема 2. Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу. Студентське самоврядування.

Категорії учасників навчального процесу та їх характеристика. Права і обов'язки науково-педагогічних працівників. Права і обов'язки студентів. Студентське самоврядування в Україні. Завдання студентського самоврядування в університеті. Студентська рада та її завдання.

Тема 3. Огляд ОПП «Транспортна логістика міста». Компетентності та результати навчання. Графік навчального процесу

Огляд змісту та структури освітньо-професійної програми. Визначення переліку формованих загальних та фахових компетентностей. Аналіз графіка навчального процесу та системи оцінювання для ефективного планування навчальної діяльності.

Тема 4. Кар'єрні траєкторії. Практична підготовка, співпраця з кафедрою та партнерами УжНУ. Шляхи подальшого навчання

Аналіз можливих кар'єрних шляхів та траєкторій професійного росту. Ознайомлення з програмою практичної підготовки, формами співпраці з кафедрою та промисловими партнерами. Визначення можливостей подальшого навчання в магістратурі.

РОЗДІЛ 2. Основи міської транспортно-логістичної системи

Тема 5. Місто як соціо-еколого-економічна система. Поняття та складові міської інфраструктури

Місто розглядається як комплексна система, де взаємодіють соціальні, економічні та екологічні компоненти. Визначається поняття та основні елементи міської інфраструктури. Підкреслюється ключова роль транспортної системи в життєдіяльності міста.

Тема 6. Класифікація видів міського транспорту (громадський, індивідуальний, вантажний). Їх переваги, недоліки, взаємодія

Проводиться класифікація видів міського транспорту за функціональним призначенням. Аналізуються їхні техніко-експлуатаційні, економічні та соціальні переваги та недоліки. Досліджується принцип їх взаємодії та інтеграції в єдиному просторі міста.

Тема 7. Основні поняття логістики: логістичний ланцюг, матеріальні, інформаційні та фінансові потоки. Специфіка міської логістики

Формується поняттєвий апарат логістики: ланцюг постачання, матеріальні, інформаційні та фінансові потоки. Визначається специфіка міської логістики (city logistics), пов'язана з обмеженістю простору, щільністю населення та соціальними вимогами.

МОДУЛЬ 2. ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЯКІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ МІСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

РОЗДІЛ 3. Законодавча база та організаційні особливості роботи на транспорті

Тема 8. Основи законодавства України в галузі автомобільного транспорту (ЗУ «Про автомобільний транспорт», Правила дорожнього руху).

Вивчаються ключові положення Закону України «Про автомобільний транспорт» як базового документу, що регулює галузь. Аналізуються Правила дорожнього руху з точки зору організації безпечного та ефективного транспортного процесу.

Тема 9. Документообіг в логістиці та на транспорті. Основні види транспортних документів.

Визначається роль документообігу в управлінні логістичними та транспортними процесами. Вивчаються призначення, структура та правила заповнення основних транспортних документів: товарно-транспортної накладної, митного документу CMR, замовлення-наряду.

РОЗДІЛ 4. Якість міських перевезень та оцінка ефективності

Тема 10. Поняття якості транспортної послуги. Критерії якості пасажирських перевезень.

Визначається поняття якості послуги у сфері пасажирських перевезень. Деталізуються ключові критерії оцінки якості: безпека, регулярність руху, пунктуальність, комфорт та доступність для різних груп пасажирів.

Тема 11. Методи оцінки якості перевезень на міських та приміських маршрутах. Ідентифікація проблемних ділянок.

Огляд методів моніторингу та оцінки якості перевезень: анкетування, хронометраж, підрахунок пасажиропотоків. Навчання ідентифікації «вузьких місць» та проблемних ділянок на маршрутах на основі аналізу зібраних даних.

Тема 12. Показники ефективності транспортного процесу (продуктивність, собівартість, пасажиро-/вантажобіг). Шляхи її підвищення.

Вивчаються основні техніко-економічні показники ефективності роботи транспорту: продуктивність, собівартість перевезень, пасажиро- та вантажообіг. Аналізуються основні шляхи підвищення ефективності через оптимізацію маршрутів, режимів руху та використання ресурсів.

РОЗДІЛ 5. Сучасні технології та виклики сучасного міста

Тема 13. Інноваційні технології в міському транспорті: інтелектуальні транспортні системи, електромобілі, каршерінг, MaaS (Mobility as a Service).

Огляд сучасних технологічних та бізнес-рішень для урбаністичної мобільності: інтелектуальні системи управління рухом (ІТС), електромобілі, сервіси каршерінгу та концепція MaaS, що інтегрує різні види транспорту в єдиний сервіс.

Тема 14. Принципи сталого розвитку міста. Урбаністика та транспортне планування. Управління мобільністю.

Вивчаються принципи сталого розвитку транспортних систем, спрямовані на збалансування економічних, соціальних та екологічних цілей. Ознайомлення з основами урбаністики, транспортного планування та сучасними підходами до управління мобільністю.

Тема 15. Виклики сучасного міста: затори, екологічне навантаження, дорожньо-транспортні пригоди. Вплив транспорту на якість життя.

Аналізуються головні негативні наслідки інтенсивного транспортного руху: затори, забруднення повітря, шум, аварійність. Оцінюється комплексний вплив транспортної системи на якість життя мешканців міста та здоров'я населення.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
МОДУЛЬ 1. ВИЩА ШКОЛА. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБРАНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ						
Розділ 1. Особливості навчання в вищій школі, ОПП та основи професійної діяльності						
Тема 1. Вища школа, особливості навчання	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу. Студентське самоврядування.	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Огляд ОПП «Транспортна логістика міста». Компетентності та результати навчання. Графік навчального процесу	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Кар'єрні траєкторії. Практична підготовка, співпраця з кафедрою та партнерами УжНУ. Шляхи подальшого навчання	8	2	2	-	-	4
Розділ 2. Основи міської транспортно-логістичної системи						
Тема 5. Місто як соціо-еколого-економічна система. Поняття та складові міської інфраструктури	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Класифікація видів міського транспорту (громадський, індивідуальний, вантажний). Їх переваги, недоліки, взаємодія	8	2	2	-	-	4
Тема 7. Основні поняття логістики: логістичний ланцюг, матеріальні, інформаційні та фінансові потоки. Специфіка міської логістики	8	2	2	-	-	4
Модульна контрольна робота 1						
Разом за модуль	56	14	14	-	-	28
МОДУЛЬ 2. ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЯКІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ МІСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ						
Розділ 3. Законодавча база та організаційні особливості роботи на транспорті						
Тема 8. Основи законодавства України в галузі автомобільного транспорту (ЗУ «Про	8	2	2	-	-	4

автомобільний транспорт», Правила дорожнього руху)						
Тема 9. Документообіг в логістиці та на транспорті. Основні види транспортних документів	8	2	2	-	-	4
Розділ 4. Якість міських перевезень та оцінка ефективності						
Тема 10. Поняття якості транспортної послуги. Критерії якості пасажирських перевезень	8	2	2	-	-	4
Тема 11. Методи оцінки якості перевезень на міських та приміських маршрутах. Ідентифікація проблемних ділянок	8	2	2	-	-	4
Тема 12. Показники ефективності транспортного процесу (продуктивність, собівартість, пасажиро-/вантажобіг). Шляхи її підвищення	10	2	4	-	-	4
Розділ 5. Сучасні технології та виклики сучасного міста						
Тема 13. Інноваційні технології в міському транспорті: інтелектуальні транспортні системи (ITS), електромобілі, каршерінг, МaaS (Mobility as a Service).	8	2	2	-	-	4
Тема 14. Принципи сталого розвитку міста. Урбаністика та транспортне планування. Управління мобільністю.	8	2	2	-	-	4
Тема 15. Виклики сучасного міста: затори, екологічне навантаження, дорожньо-транспортні пригоди. Вплив транспорту на якість життя.	6	2	-	-	-	4
Модульна контрольна робота 2						
Разом за модуль	64	16	16	-	-	32
Разом за семестр	120	30	30	-	-	60

6.3. Темі практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Розробка індивідуального навчального плану студента	4	
2	Карта кар'єрного розвитку фахівця з транспортної логістики	4	
3	Аналіз транспортної системи рідного міста (населеного пункту)	4	
4	Моделювання простого логістичного ланцюга доставки в умовах міста	4	
5	Робота з транспортними документами	4	
6	Дослідження якості роботи міського громадського транспорту	4	
7	Розрахунок ефективності транспортного процесу	4	
8	Розробка концепції «розумного» рішення для транспортної проблеми міста	2	
Разом		30	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1	Тема 1. Вища школа, особливості навчання	4	
2	Тема 2. Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу. Студентське самоврядування	4	

3	Тема 3. Огляд ОПП «Транспортна логістика міста». Компетентності та результати навчання. Графік навчального процесу	4	
4	Тема 4. Кар'єрні траєкторії. Практична підготовка, співпраця з кафедрою та партнерами УжНУ. Шляхи подальшого навчання	4	
5	Тема 5. Місто як соціо-еколого-економічна система. Поняття та складові міської інфраструктури	4	
6	Тема 6. Класифікація видів міського транспорту (громадський, індивідуальний, вантажний). Їх переваги, недоліки, взаємодія	4	
7	Тема 7. Основні поняття логістики: логістичний ланцюг, матеріальні, інформаційні та фінансові потоки. Специфіка міської логістики	4	
Разом за модуль 1		28	
Модуль 2			
8	Тема 8. Основи законодавства України в галузі автомобільного транспорту (ЗУ «Про автомобільний транспорт», Правила дорожнього руху)	4	
9	Тема 9. Документообіг в логістиці та на транспорті. Основні види транспортних документів	4	
10	Тема 10. Поняття якості транспортної послуги. Критерії якості пасажирських перевезень	4	
11	Тема 11. Методи оцінки якості перевезень на міських та приміських маршрутах. Ідентифікація проблемних ділянок	4	
12	Тема 12. Показники ефективності транспортного процесу (продуктивність, собівартість, пасажиро-/вантажобіг). Шляхи її підвищення	4	
13	Тема 13. Інноваційні технології в міському транспорті: інтелектуальні транспортні системи, електромобілі, каршерінг, МaaS (Mobility as a Service).	4	
14	Тема 14. Принципи сталого розвитку міста. Урбаністика та транспортне планування. Управління мобільністю.	4	
15	Тема 15. Виклики сучасного міста: затори, екологічне навантаження, дорожньо-транспортні пригоди. Вплив транспорту на якість життя.	4	
Разом за модуль 2		32	
ВСЬОГО:		60	

1.5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТИВ

Підготовка реферату – один із перших видів дослідницької роботи здобувачів, що використовується у вищій школі. Даний вид роботи сприяє розвитку у здобувачів нахилу до пошукової, дослідницької діяльності та до творчого розв'язання навчально-виховних завдань освітнього закладу.

Реферат (від. лат. *refero* – повідомляю, доповідаю) – це стислий виклад у письмовому вигляді наукової літератури з теми, вчення, змісту книги тощо. Реферат також передбачає наявність доповіді на дану тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту пошукової роботи.

Важливо зазначити, що у рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну інформацію, а й показати своє ставлення до неї. Реферат демонструє ерудицію дослідника, його вміння

самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати суттєву наукову інформацію.

Обсяг реферату визначається специфікою теми і змістом матеріалу, кількістю відомостей, їх науковою цінністю або практичним значенням. Рекомендований обсяг становить 10-20 сторінок друкованого тексту.

Процес підготовки реферату має містити в собі наступні етапи:

- ✓ Вибір теми.
- ✓ Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
- ✓ Складання плану.
- ✓ Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.
- ✓ Добір практичного та статистичного матеріалу.
- ✓ Опрацювання зібраного матеріалу.
- ✓ Безпосереднє написання тексту реферату.
- ✓ Формулювання висновків.
- ✓ Оформлення реферату і списку джерел інформації.
- ✓ Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
- ✓ Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
- ✓ Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції та ін.).

Тему реферату здобувач вибирає у відповідності до рекомендацій викладача або ж самостійно, відповідно власного рівня підготовленості та здібностей, а також маючи на увазі перспективу подальшого використання реферату для написання курсових та підсумкових кваліфікаційних робіт. Вибір теми реферату здобувач повинен узгоджувати з викладачем.

Структура реферату студента вищого навчального закладу повинна складатися з таких частин:

- ✓ Титульна сторінка
- ✓ План
- ✓ Вступ
- ✓ Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів
- ✓ Висновки
- ✓ Список використаних джерел
- ✓ Додатки (за необхідності)

У вступі обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В основній частині здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається, хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Наступний етап передбачає поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У висновках надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації за останні 5-10 років, Інтернет-ресурси. Кількість використаних джерел у списку

повинна становити не менше 10 праць, які оформлені відповідно до сучасних вимог оформлення бібліографії.

У додатках за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Оцінюють реферат, спираючись на наступні критерії:

- відповідність теми змісту реферату;
- глибина і повнота розкриття теми;
- логіка викладення матеріалу;
- термінологічна чіткість;
- рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати;
- власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи;
- правильне оформлення реферату і списку використаних джерел;
- урахувати уміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу;
- якість презентації результатів реферативного дослідження.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Роль Ужгородського національного університету у підготовці фахівців для транспортної галузі Закарпаття.
2. Аналіз Освітньо-професійної програми «Транспортна логістика міста»: структура, компетентності та перспективи.
3. Професійні стандарти в логістиці: вимоги до сучасного фахівця з транспортної логістики міста.
4. Кар'єрні траєкторії випускника спеціальності «Транспортні технології»: від оператора логістики до транспортного планувальника.
5. Місто як складний організм: взаємозв'язок соціальних, економічних та екологічних компонентів.
6. Інфраструктурне забезпечення міста: основні елементи та їх значення для життєдіяльності.
7. Громадський транспорт як основа міської мобільності: види, роль та проблеми розвитку.
8. Індивідуальний автомобіль у місті: соціальний престиж versus транспортні проблеми.
9. Вантажний транспорт у міському середовищі: особливості, обмеження та шляхи оптимізації.
10. Специфіка міської логістики (City Logistics): відмінності від класичної теорії логістики.
11. Закон України «Про автомобільний транспорт»: основні положення та значення для регулювання галузі.
12. Правила дорожнього руху як основа безпеки та організації транспортного процесу в місті.
13. Особливості ліцензування перевізної діяльності в Україні.
14. Документообіг на автомобільному транспорті: призначення та основні види транспортних накладних.
15. Міжнародна товарно-транспортна накладна CMR: особливості застосування та заповнення.
16. Критерії якості пасажирських перевезень: оцінка безпеки, комфорту, регулярності та пунктуальності.
17. Методи дослідження пасажиропотоків на міському транспорті.

18. Показники ефективності роботи транспортного підприємства: продуктивність, собівартість, прибуток.
19. «Розумне» місто (Smart City): роль інтелектуальних транспортних систем (ITS) у керуванні трафіком.
20. Концепція Mobility as a Service (MaaS) – майбутнє міської мобільності.
21. Електромобілі та розвитку зарядної інфраструктури в містах України.
22. Каршерінг та інші форми колаборативного споживання транспорту: переваги та перспективи.
23. Вплив автомобільного транспорту на екологічний стан міста (забруднення повітря, шум).
24. Затори як соціально-економічна проблема сучасного мегаполісу.
25. Принципи сталого розвитку (Sustainable Development) у транспортному плануванні міст.
26. Урбаністичні підходи до вирішення транспортних проблем: досвід європейських міст.
27. Велосипедний рух як альтернатива автомобільному транспорту в місті.
28. Управління мобільністю (Mobility Management): інструменти зменшення залежності від індивідуального авто.
29. Безпека дорожнього руху в місті: причини аварійності та шляхи її зниження.
30. Транспортна доступність як фактор якості життя мешканців міста.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навчальний посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. – Київ : ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с. <https://dut.edu.ua/ua/lib/4/category/729/view/890>
2. Біліченко В.В. Вступ до фаху. Транспортні технології (автомобільний транспорт): навчальний посібник / В. В. Біліченко, В. П. Кужель, А. А. Кашканов, С. О. Романюк. – [2-ге вид. перероб. і доп.]. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 121 с.
3. Вантажезнавство: навч. Посібник / О.О. Северин, В.О.Вдовиченко, О.О.Шуліка - - Харків: ХНАДУ, 2020. – 241 с
4. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук – Київ : Освіта України, 2004. – 384 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk776516.pdf>
5. Григорак М.Ю. Логістична інфраструктура: навч. посібник / М.Ю. Григорак, Л.В. Костюченко, О.Є. Соколова. [Текст] – К.: Логос, 2013. – 400 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Економіко-математичні методи і моделі (економетрика) [Текст]: навчальний посібник / О. В. Козьменко, О. В. Козьменко – Суми : Університетська книга, 2014. – 406 с.
8. Кальченко АГ. Логістика: підруч. / А.Г. Кальченко. - К.: КНЕУ, 2003. - 284 с.

9. Крикавський Є. В. Логістика. Для економістів: Підручник. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 448 с.
<http://librarium.freehostia.com/econ/logistika/1x0/logistika-krikavskyiy.html>
10. Нагорний Є.В. Н.В. Потаман, О.О. Шуліка, О.О. Орда. Пріоритетні напрямки підвищення ефективності функціонування системи міського громадського пасажирського транспорту в умовах сталого розвитку. Contemporary issues of sustainable development. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-946765- 7-5 - 2019. - P 107-116.
11. Нагорний Є.В. Шуліка О.О. Підхід до підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні у модулі студент – викладач// Organization and management in the services' sphere on selected examples. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-02-3; - P. 172-180.
12. Основи менеджменту: навч. посібник / Ю.О. Бекетов, Н.Ю. Шраменко, Т.В. Волкова, О.О. Шуліка. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 250 с.
13. Основи менеджменту : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.А. Мазаракі – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.
<https://koha.kname.edu.ua/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=82510>
14. Сокур І. М., Транспортна логістика [Текст]: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ І. М. Сокур, Л. М. Сокур, В. В. Герасимчук – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 222 с.
15. Транспортна логістика [Текст]: Підручник / За заг. ред. Л.Б. Миротина. - 2-е вид., Стереотип. - М.: Видавництво «Іспит», 2005, - 513 с.
16. Шавдрівська О. Є. Логістичний менеджмент. практикум / О. Є. Шавдрівська, В. В. Кузяк, Н. І. Хтей; за ред. Є. В. Крикавського. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. - 192 с.
17. Shulika O., Vujak M., Ghasemi F., Kucharski R. (2024). Spatiotemporal variability of ride-pooling potential – Half a year New York City experiment. Journal of Transport Geography, 114, №103767, <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2023.103767>

Допоміжна література

1. Міщенко М. І. Загальний курс транспорту: навч. посіб. / М. І. Міщенко, М. Г. Хімченко, Н. І. Вороніна, К. В. Судак; Автомоб.-дор. ін-т/ ДВНЗ «Донец. нац. техн. ун-т». – Донецьк : Норд-прес, 2010. – 323 с.
2. Яцківський Л. Ю. Загальний курс транспорту: навч. посіб. для студ. напряму «Транспортні технології» вищ. навч. закл. / Національний транспортний ун-т. / Л. Ю. Яцківський, Д. В. Зеркалов – К. : Арістей, 2007. – 544с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] -Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Ужгородський національний університет / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.uzhnu.edu.ua/>
4. International Road Transport Union (IRU). Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://www.iru.org>
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua>
6. Logistics Management. – Режим доступу: <https://www.logisticsmgmt.com>
7. Transport Topics. – Режим доступу: <https://www.ttnews.com>
8. Chartered Institute of Logistics and Transport (CILT International). – Режим доступу: <https://ciltinternational.org>

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни «Вступ до фаху»

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)